

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 53454-04-15 (תביעת האיש לאכיפת הסכם)
תמ"ש 16458-07-15 (תביעת האישה לאכיפת הסכם ממון)
פ' נ' פ'

בפני כבוד השופטת הילה גורביץ עובדיה

התובע / הנתבע ר.פ. ת"ז -----
ע"י ב"כ עוה"ד רואן ג'יבלי

נגד

הנתבעים: 1. א.ט.פ. ת"ז -----
ע"י ב"כ עוה"ד אייל עוז
2. מ.פ. ת"ז -----
3. מ.ס. ת"ז -----

פסק דין

1. הצדדים בני זוג לשעבר אשר נישאו זל"ז כדמו"י ביום 30.10.1984.
2. ביום 26.4.1999 חתמו הצדדים על "הסכם גירושין". באותו מועד ההסכם אושר בפני בית הדין הרבני וניתן לו תוקף של פסק דין (להלן: "ההסכם המוקדם").
3. הצדדים התגרשו ביום 26.05.1999.
4. בתקופת הנישואין נולדו לצדדים שני ילדים משותפים, מע.ד. ו-מי.ד., כיום בגירים.
5. לאחר גירושיהם חזרו הצדדים לחיות כידועים בציבור.
6. במהלך חיי הצדדים כידועים בציבור, נולד לצדדים ילד נוסף, א.ג. יליד XX.XX.2004.
7. במאי 2010 הצדדים נפרדו ונחתם ביניהם "הסכם פירוד וממון". ההסכם לא אושר בהתאם לחוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג-1973 (להלן: "ההסכם המאוחר").
8. שני הצדדים הגישו תביעותיהם. האיש עתר לאכוף את ההוראה המחייבת את האישה לשלם לו כספים לפי המנגנון הקובע בהסכם המאוחר – לפי שווי הדירה בה השקיעו הצדדים כספים והאישה עתרה לאכוף את ההוראה המחייבת את האיש לשלם לה כספים מכוח ההסכם המוקדם שנחתם בין הצדדים ואושר כהסכם ממון.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 53454-04-15 (תביעת האיש לאכיפת הסכם)
תמ"ש 16458-07-15 (תביעת האישה לאכיפת הסכם ממון)
פ' נ' פ'

9. בסעיף 9 להסכם המוקדם נכתב (ההדגשות שלי):

"האישה והבעל מצהירים בזאת שהאישה זכאית למחצית הזכויות שקיבל ושיקבל הבעל בקשר לפרישתו מצה"ל (כגון:...) וזאת בהתייחס לזכויות שנצברו מיום הנישואין ועד למעוד הגירושין. כלומר הפנסיה המעודכנת לאחר היוון החל משנת 1984 ועד שנת 1997 כולל. יחד עם זאת האישה מעבירה את הזכאות של כל הכספים המגיעים לה המוזכרים בסעיף זה לשני הילדים (מע. ומי.) 1/2 לכל ילד שווה בשווה. הבעל יקבל את הפנסיה מהצבא לאחר שחרורו מצבא קבע ויפריש 50% סכום הפנסיה לשני ילדיו מע ומי 25% לכל ילד. בכספים הללו יוכל הבעל בתיאום מלא עם האישה והצגת מסמכים המאשרים את הנעשה בפועל לביצוע פעולות אלו: לפתוח חשבון חסכון לכל ילד או לחילופין לקנות נכס שיחולק שווה בשווה בין מע. ומי.. הבעל יתן לאישה פרטים על חשבונות חסכון של הילדים שקיימים היום נכון למועד חתימת ההסכם בכפוף לאישור בית הדין הרבני.... ביטוח החיים של הבעל מטעם צ.ה.ל. יועבר לילדים. בית המשפט יחייב את הבעל לבצע את כל האמור בסעיפים הנ"ל ויוודא שאכן כל הסעיפים יבוצעו במלואם ובית המשפט יקבע אפוטרופוס לוודא שאכן כל הכספים המגיעים לילדים יועברו לחשבון הבנק שיפתח לזכותם של הילדים".

10. בהסכם המאוחר בחלק שעוסק בדירה הוסכם כי בעת התקופה בה הצדדים חיו כידועים בציבור הם התגורר בדירת האישה שהיא בבעלותה בלבד אך הושקעו בה כספים על ידי האיש. בהקשר זה הוסכם כי יש כוונה למכור את הדירה תמורת לכל הפחות 2,000,000 ש"ח. עוד נכתב שם כי הערכה היא כי האיש השקיע בדירה כמחצית משווה ולאחר מכירתה תעביר האישה לאיש 40% מתמורת המכירה לאחר הוצאות מכירה או משווה. עוד הוסכם שם תחת הכותרת "כספים וזכויות כספיות ממקום עבודה", כי (ההדגשות שלי):

"זכויותיו של כל צד ממקום עבודתו, לרבות קרנות השתלמות וזכויות פנסיה, תשארנה על שמו של אותו צד בלבד, ואין לצד השני כל זכות מכל מין וסוג שהוא בזכויותיו של הצד האחד, במקום עבודתו ו/או בכל זכות הנובעת ו/או שנצטברה לו ממקום העבודה".

בהמשך ההסכם, תחת הכותרת "כללי" הוסכם כי:

"הצדדים מצהירים ומאשרים כי פרט לאמור בהסכם זה הם הסדירו כל העניינים הממוניים ביניהם וכי אין לאף אחד מהצדדים כל תביעה מכל מין וסוג שהוא בגין כל רכוש הרשום ע"ש הצד השני ו/או הנמצא בשליטתו... אין למי מהצדדים כל תביעה מכל מין וסוג שהוא כנגד משנהו ובמיוחד באמון הדדי מלא".

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 53454-04-15 (תביעת האיש לאכיפת הסכם)
תמ"ש 16458-07-15 (תביעת האישה לאכיפת הסכם ממון)
פ' נ' פ'

11. במהלך ההליכים שהתנהלו לפני הסכימו הצדדים שלא לערב את הילדים במחלוקות. למעשה הייתה זו עמדת האיש והאישה הסכימה לה. ראו דיון מיום 22.09.2016 עמוד 3 שורות 8-9.
10. בתאריך 23.8.21, ניתן פסק דיני במסגרתו הוריתי על אכיפת שני ההסכמים בדרך של קיזוז חיובי הצדדים זה כלפי זה.
11. האיש הגיש ערעור על פסה"ד. בערעור, לאחר שהאיש החליף ייצוגו, נטען מטעם האיש, בין היתר, כי היה מקום לקבל את עמדות הילדים. בפסה"ד שניתן שם בעמ"ש 70802-10-18, הדיון הושב למותב זה "על מנת לברר את זכויות הילדים הבגירים בהתאם להסכם הראשון, זכויות ההורים לשנות מעמד הילדים וזכויותיהם, אם בכלל, ומשמעות ההסכם השני לאור עמידת הילדים על זכויותיהם".
12. לאור הוראה זו קבעתי דיון כדי לברר עמדות נתבעים 2-3, ילדיהם הבגירים של הצדדים.
13. ביום 17.11.2019 התקיים בפני דיון שנועד לקבל את עמדות הילדים – נתבעים 2-3. הדיון היה ארוך ומורכב, וניכר היה לראות עד כמה הסכסוך בין ההורים מכאיב לילדיהם שמבקשים בכל ליבם שלא להיגרר בעל כורחם למחלוקות. ממהלך הדברים בפרוטוקול עולה תמונה ברורה של ניסיונם של כל אחד מההורים למשוך את הילדים לכיוונו, בהתעלם לחלוטין ממצוקתם. בתמצית אפנה לדברי הבת מע. "אנחנו מבינים את הסיטואציה ואני באותה גישה שקשה לומר מה אני רוצה, או שאני פוגעת באמא או באבא. אני חווה את זה בבית וכל פעם שומעת את הדעה של אמא או אבא". בהמשך אף נאמרו דברים בכאב ובכי כשהבת הוסיפה ואמרה "אני שוב חוזרת ואומרת שאמא אני אוהבת אותך ואבא אני אוהבת אותך, ואני מסתכלת על העתיד שלכם ולא שלי, ולא מעניין אותי הכספים שלכם, ואני רוצה שלשניכם תהיה קורת גג (העדה שוב בוכה) אני כבר 20- שנה בסיוט הזה".
14. **בתום הדיון הודיע הבן כי הוא משיב את הזכות לאיש ואילו הבת הודיעה כי היא מבקשת לשמור את הזכות בידה.**
15. משמעות הדבר הייתה כי המחלוקת בין הצדדים "נחלקה בחלקים שווים". האישה הסכימה להשאיר את המצב כפי שהוא, לצרכי פשרה, אך האיש עמד על המשך ניהול ההליך כשהוא טוען כי יש לבחון את הדברים ועמדת הבת שביקשה לשמור על הזכות בידה.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 53454-04-15 (תביעת האיש לאכיפת הסכם)
תמ"ש 16458-07-15 (תביעת האישה לאכיפת הסכם ממון)
פ' נ' פ'

16. זה המקום להעיר כי עובר לפסה"ד של הערעור, הילדים זומנו לדיון בבית המשפט המחוזי ולאחר מכן הודיעו בכתב לערכאת הערעור כי הם עומדים על זכותם לפי ההסכם.

לאור הודעה זו של הילדים, ניתן פסה"ד של הערעור והדיון הושב בפני כדי לברר את זכויות הילדים והשפעת הדברים על ההסכם המאוחר.

17. הצדדים הגישו תצהירים וקבעתי קדם משפט מורחב.

18. בדיון שהתקיים ביום 2.2.2020 הורתי על קבלת תצהיר הבת.

19. הבת הגישה תצהיר במסגרתו הצהירה כי היא מעבירה את זכותה לפי ההסכם המוקדם בזמן לאישה אך לאחר שהוגשו הסיכומים, הגישה הבת הודעה נוספת, הפעם כתבה כי "אני מצהירה בזאת שאני לא מוותרת על הזכויות שלי ככול וישנן כאלה זכויות".

20. אפשרתי לצדדים להודיע אם הם מבקשים חקירות או השלמת טיעון ומשזו בלבד התבקשה אפשרתי הגשת השלמת טיעון.

21. האיש בסיכומיה ובסיכומים המשלימים טוענת כי הלכה למעשה מאז מתן פסק דיני ביום 23.08.2018 לא השתנה דבר. נטען כי הבן ויתר והשיב את הזכות לקבל את הכספים מכוח ההסכם המוקדם בזמן לאישה ואילו לגבי הבת, שלא ויתרה על זכותה לפי ההסכם המוקדם בזמן הרי שיש לפעול כפי סעיף 25 לפסק דיני שקבע כי לאישה זכות לקבל את הכספים מכוח סעיף 38 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973 וכך גם יש לפסוק כעת. תוצאת עמדת האישה היא כי יש להותיר את פסק דיני על כנו. האישה טענה כי מאחר והבת לא הגישה תביעה כנגד האיש, ולאישה הזכות להגישה, יש לאפשר קיזוז כל התשלומים והאישה תעביר את הכספים לבת. לגוף הסיכומים נטען כי יש לקבל את חוות דעת רואה החשבון אך לדחות את חוות דעת השמאי שכן חוות דעתו לא כללה את הוצאות המכירה ושמאי לא נתן דעתו לתשלום היטל השבחה ומס שבח ויש להורות לו להשלים את חוות דעתו. נטען כי לחילופין יש לקבוע כי זכאות לתשלום לפי ההסכם המאוחר תיגזר מסך השקעות 665,000 ₪ ולא לפי התמורה או שווי שאינו נמוך מסך 2,000,000 ₪.

22. האיש בסיכומיו טען כי בבית המשפט המחוזי שני הילדים הודיעו כי אינם מוותרים על זכותם לפי ההסכם הראשון. עוד נטען כי הבן "נשבר" לאחר שהתברר לו שאי-ויתור על זכותו משמעו המשך ההליכים והופעתו בבית המשפט. נטען, ומוטב היה שלא הי נטען, כי הופעל על ידי בית המשפט לחץ כלפי הילדים לשנות את דעתם. אציין כבר כעת כי הלחץ היחיד שניתן היה

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 15-04-53454 (תביעת האיש לאכיפת הסכם)
תמ"ש 15-07-16458 (תביעת האישה לאכיפת הסכם ממון)
פ' נ' פ'

להרגיש בו באולמי הוא מצד האב. הדברים עולים מהפרוטוקול ומדברי האיש בדיונים. עוד
טען האיש כי תצהיר הבת לפיו היא מוותרת על זכויותיה הוגש על ידי האישה ולא על ידי
הבת. בטענתו זו מפנה האיש לאי זהות חתימות נטענות, ללא חוות דעת, ולפער בין מועד
התצהיר למועד הגשתו. נטען גם כי הבת מסרה לאיש שלא היא הגישה את התצהיר. נטענו
עוד טענות שמוטב היה שלא ייטענו, כגון "פגישה אנושה באחד הצדדים" וטענות אחרות.
אשר לסכומים נטען כי פסה"ד מיום 23.8.18 בעניין זה חלוט ויש לדחות טענות האישה בעניין
הסכומים, טענות שנועדו להימנע מתשלום לפי פסה"ד. בית המשפט התבקש לפסוק כפי
הנחיית בית המשפט המחוזי ושלא לקבל את עמדת הבת בה נכתב כי היא מוותרת על
זכויותיה לפי ההסכם.

דיון והכרעה:

23. השאלות כאן הן האם להורים זכות לשנות מזכות הילדים לפי ההסכם המוקדם באמצעות
ההסכם המאוחר - האם לאישה זכות לתבוע את זכות הבת לפי ההסכם המוקדם והאם ניתן
לקזז את זכות הבת, שלא ויתרה על זכותה לפי ההסכם המוקדם, מהתשלומים שחבה
האישה לאיש לפי ההסכם המאוחר.

המחלוקת כאן היא למעשה אופן יישום ההסכמים, הן המוקדם והן המאוחר. הוראות פסה"ד
מיום 23.8.18 לא שונו, אלא נדרשתי לבחון האם עומדת לילדים זכות כך שמנוע למעשה יישום
פסה"ד כפי שקבעתי, על דרך הקיזוז.

24. כמפורט להלן מצאתי התשובה לשאלה האחרונה חיובית כך שאין לעשות שינוי במנגנון
הקיזוז שנפסק בפסה"ד מיום 23.8.18. ולהלן נימוקי:

25. הוראת סעיף 9 להסכם המוקדם שהוא הסכם ממון (ראו הנמקתי בפסה"ד מיום 23.8.18
שהיא חלוטה) היא הוראה לטובת צד ג'. לאור כך, הבסיס הנורמטיבי לבחינת התשובה
למחלוקות מצוי בסעיפים 34-38 לחוק החוזים (חלק כללי) התשל"ג-1973 שזו לשונם:

34" חיוב שהתחייב אדם בחוזה לטובת מי שאינו צד לחוזה (להלן

– המוטב) מקנה למוטב את הזכות לדרוש את קיום החיוב, אם
משתמעת מן החוזה כוונה להקנות לו זכות זו.

35. זכותו של המוטב לדרוש את קיום החיוב מתבטלת למפרע, אם
הודיע לאחד הצדדים לחוזה על דחיית הזכות תוך זמן סביר
לאחר שאחד מהם הודיע לו עליה.

36. (א) כל עוד לא הודיע אחד הצדדים למוטב על זכותו לפי
החוזה, רשאים הם לשנותה או לבטלה על ידי שינוי החוזה.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 53454-04-15 (תביעת האיש לאכיפת הסכם)
תמ"ש 16458-07-15 (תביעת האישה לאכיפת הסכם ממון)
פ' נ' פ'

- 1 (ב)...
2 37. כל טענה שיש לחייב כלפי הנושה בקשר לחיוב תעמוד לו גם
3 כלפי המוטב.
4 38. זכותו של המוטב אינה גורעת מזכותו של הנושה לדרוש מן
5 החייב את קיום החיוב לטובת המוטב.
6
7
8 26. אתחיל מהוראת סעיף 36(א) לחוק החוזים (חלק כללי) התשל"ג-1973. הוראה זו קובעת כי
9 כל עוד ההורים לא הודיעו לילדיהם אודות זכותם על פי ההסכם המוקדם, עמדה להורים
10 האפשרות והזכות לשנות או לבטל את החיוב.
11
12 במקרה כאן, הודע לילדי הצדדים אודות זכותם לפי ההסכם המוקדם רק במסגרת ההליך
13 בבית המשפט המחוזי. משמעות הדבר הוא כי **במועד החתימה על ההסכם המאוחר, עמדה**
14 **לצדדים הזכות לשנות את החיוב לטובת צד ג' עליו הסכימו בהסכם המוקדם.** כפועל יוצא,
15 לכאורה לא היה צורך בעירוב הילדים בהליכים.
16
17 אלא שהאמור אינו נותן תשובה ביחס לאופן יישום ההסכמים והקיזוז. הדבר נובע מכך
18 שהכללים הנורמטיביים החלים על ההסכם המוקדם, אינם זהים לכללים הנורמטיביים של
19 ההסכם המאוחר. ההסכם המוקדם הוא הסכם ממון וההסכם המאוחר הוא הסכם בין
20 ידועים בציבור שאינו הסכם ממון.
21
22 ביחס להסכמי ממון קבע המחוקק הסדר מיוחד, המבדיל את הסכם הממון ונותן לו עדיפות
23 על פני הסכם שאינו הסכם ממון. הוראת סעיף 1 לחוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג-1973
24 קובעת כי "הסכם בין בני זוג המסדיר יחסי ממון שביניהם (להלן – הסכם ממון), ושינוי
25 של הסכם כזה, יהיו בכתב". וסעיף 2 (א) קובע כי: "הסכם ממון טעון אישור בית המשפט
26 לענייני משפחה (להלן – בית המשפט) או בית הדין הדתי שלו סמכות השיפוט בענייני
27 נישואין וגירושין של בני הזוג (להלן – בית הדין), וכן **טעון שינוי של הסכם כזה אישור**
28 **כאמור.**" ההדגשה שלי.
29

30 בהקשר זה נאמר בע"א 4/80 מונק נ' מונק פד"י לו(3) 421:

31 "... בפנינו חוק מיוחד, שיש בו משום תוספת על דיני החוזים
32 הכלליים בנקודה הרלבנטית לערעור זה. בגלל היחסים המיוחדים,
33 העדינים והמורכבים הקיימים בין בעל ואשה, קבע המחוקק, כי אין
34 תוקף להסכם ביניהם אלא אם כן משתכנעת ערכאה שיפוטית
35 שההסכם נעשה מתוך רצון חופשי, ללא לחץ, ושני הצדדים הבינו
36 בדיוק במה המדובר, ומהן התוצאות האפשריות של חתימתם על
37 אותו הסכם."
38

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 53454-04-15 (תביעת האיש לאכיפת הסכם)
תמ"ש 16458-07-15 (תביעת האישה לאכיפת הסכם ממון)
פ' נ' פ'

- על כן, בכל הנוגע לאיזון המשאבים בתקופת הנישואין, לא ניתן לשנות מההסכם המוקדם
שלא על דרך של הסכם ממון וההסכם המאוחר אינו הסכם ממון ועל כן לא יכול לשנות
מההסכם המוקדם. בהתאמה, ההוראה בדבר הפרדה בכספי הפנסיה שקבועה בהסכם
המאוחר, רלוונטית לזכויות מתקופת הנישואין – שכפופות להוראת הסכם הממון ולזכויות
שנצברו בתקופת השיתוף.
27. אין משמעות הדבר שלא ניתן לקזז את החיובים, ההבדל הוא שההוראה בסעיף 9 של ההסכם
המוקדם לא בוטלה בהסכם המאוחר. על כן, אבחן חלקו של הבן וחלקה של הבת, כל חד לפי
הנסיבות הרלוונטיות לגבי חלקו.
28. אשר לחלקו של הבן, מע, הבן לא ידע על הזכות עד לדיון בבית המשפט המחוזי. משמעות
הדבר הוא כי הוויתור שוויתר הבן, בבית המשפט המחוזי ובפני הוא ויתור שנעשה בתוך זמן
סביר, כדרישת סעיף 35 לחוק החוזים (חלק כללי) התשל"ג-1973. לאור ויתור זה הרי שחלקו
של הבן מכוח ההסכם המוקדם, נותר בידי האישה וניתן לקיזוז. ראו לעניין זה פרופ'
גבריאלה שלו "דיני חוזים", עמ' 439:
- "רצון החוזים בחוזה לטובת אדם שלישי מתגבש בשני שלבים: שלב
כריתת החוזה ושלב ההודעה למוטב על זכותו. בראשון שבהם
מוקנית הזכות ובמשנהו היא משתכללת והופכת בלתי הדירה".
- אשר לחלקה של הבת, מע, הבת עומדת על זכות לפי ההסכם המוקדם. לבת עומדת הזכות
לדרוש את החיוב מכוח סעיף 34 לחוק החוזים (חלק כללי) התשל"ג-1973. בהקשר זה אסביר
כי פרשנות הוראת סעיף 9 להסכם המוקדם היא כי הוראה זו מקנה לבת את הזכות לדרוש
את החיוב (מבלי לגורע מזכות האישה לדורשו). ראו כי סעיף 9 להסכם המוקדם קובע כי
מחובתו של האיש לתת לאישה פרטים אודות החשבונות בו יופקדו הכספים, עוד הוסכם שם
כי ניתן יהא לאכוף את החיוב על ידי בית משפט ובסיוע אפוטרופוס לדין (ככול הנראה הכוונה
הייתה כל עוד הילדים קטינים). ולשם מה הוסכמו הוראות אלו אם לא על מנת לאפשר הן
לבת – המוטב, לאכוף את הוראת ההסכם ולדרוש קיום החיוב.
29. זכות הבת לדרוש קיום החיוב ולאוכפו אינה גורעת מזכות האישה לדרוש קיום החיוב מכוח
זכאותה שבסעיף 38 לחוק החוזים (חלק כללי) התשל"ג-1973, ראו בהקשר זה ע"ר 8795-12-
12 מיום 13.8.2013. זכות הבת גם לא גורעת מזכות האישה לטעון לקיזוז חיובים, שכן זכות
זו קבועה בסעיף 37 לחוק החוזים המורה כי "כל טענה שיש לחייב כלפי הנושה בקשר
לחיוב תעמוד לו גם כלפי המוטב." על כן לאישה זכות לקזז, כפי הוראת פסה"ד מיום
23.8.18.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 15-04-53454 (תביעת האיש לאכיפת הסכם)
תמ"ש 15-07-16458 (תביעת האישה לאכיפת הסכם ממון)
פ' נ' פ'

30. אשר על כן, הן אם עמדה להורים הזכות לשנות מזכות הילדים לפי ההסכם המוקדם והן אם לאו, יש ליישם את הוראות ההסכמים בקיזוז. הדבר נובע מכך שהבן השיב את הזכות לאישה ועל כן היא זכאית לקזזה ואשר לבת, עומדת לאישה הזכות לקיזוז מכוח הוראות סעיף 37 לחוק החוזים (חלק כללי) התשל"ג-1973.

31. שאר טענות האישה בנוגע לסכומים נדחות. כטענת האיש, המדובר במחלוקת חלוטה.

32. על כן, התשלומים יעשו כפי חוות דעת המומחה מיום 15.9.20 כשהאישה רשאית לקזז מהתשלום בו היא חבה לפי ההסכם המאוחר, את תשלומי הפנסיה לפי "תשלום מלא".

האיש / התובע ישלם לאישה / הנתבעת הוצאות משפט סך 2,500 ₪ ואת התשלום שישלמה למומחה וגם שכר טרחת עורך-דין על סך 15,000 ₪.

המזכירות תמציא לצדדים ותסגור ההליך.

מותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים, תיקוני הגהה ועריכה.

ניתן היום, י"ח אלול תשפ"א, 26 אוגוסט 2021, בהעדר הצדדים.

הילה גורביץ עובדיה, שופטת